

Onderzoek

Aan het project 'Klassenfeestjes' is een eenvoudig onderzoek verbonden. Benieuwd naar het onderzoek en de resultaten? Lees het hieronder.

Samenvatting afgerond onderzoek uit fase 1: maart 2017 – november 2018

Rapport “Uitsluiten of Meedoen”

Marc Conradi

Laura Batstra

Wim Venema

1) Inleiding en aanleiding

In elke klas zijn er helaas kinderen die om wat voor reden dan ook buiten de groep liggen; ze zijn bijvoorbeeld arm, lichamelijk beperkt, sociaal onhandig, druk, hebben een andere culturele achtergrond of beheersen de Nederlandse taal nog niet goed. Er niet bij horen is één van de ergste dingen die een kind (en zijn/haar ouders) kan overkomen. Het kan een gezonde ontwikkeling ernstig in de weg staan en sluimerende problemen verergeren.

In Scandinavische landen gebeurt het daarom regelmatig dat op kinderfeestjes de hele klas uit wordt genodigd. Zo wordt op een leuke en onopvallende manier voorkomen dat er kinderen zijn die nooit een feestje hebben.

Binnen dit project bieden we om die reden in Nederland feestjes voor de hele klas aan. Gedurende het feestje zal op een speelse manier aandacht worden besteed aan hoe leuk het is dat we allemaal anders zijn en hoe belangrijk het is dat we elkaar nemen zoals we zijn. Het belangrijkste doel van het project was om ervaring met klassenfeestjes op te doen en op basis daarvan een draaiboek te ontwikkelen waarmee iedereen een “inclusief klassenfeest” zou kunnen geven. Daarnaast wilden we bekendheid aan dit fenomeen geven.

2) Onderzoek

Aan het project is een eenvoudig onderzoek verbonden. Van tevoren hebben we besloten dat de kinderen zelf geen last van het onderzoek mochten ervaren. Zij zijn dus ook niet bevraagd naar hun ervaringen en meningen. Dit is deels ondervangen door gegevens te verzamelen bij de ouders die zelf klassenfeestjes organiseerden en de leerkrachten op een school waar de eerste klassenfeestjes zijn gegeven. De gegevens hebben betrekking op ervaringen met twaalf klassenfeestjes en opvattingen over klassenfeestjes. Daarnaast is er dankbaar gebruik gemaakt van de aandacht in de media. Toen het Jeugdjournaal eind 2017 aandacht aan ons project gaf hebben ze daar een poll aan gekoppeld voor de kinderen. De discussie daarbij hebben we geanalyseerd om wat inzicht te krijgen in de meningen van kinderen.

3) Resultaten

De ervaringen met de twaalf klassenfeestjes zijn verwerkt in het draaiboek. Belangrijke nieuwe inzichten uit de praktijk waren bijvoorbeeld:

- Geef het feestje met meerdere jarigen in een keer. Hierdoor kan je de kosten en de werkzaamheden delen en heb je bovendien voldoende begeleiders op het feest zelf.
- Zorg ervoor dat er een gezamenlijk (groter) cadeau gegeven wordt i.p.v. vele kleinere cadeaus. Als elk kind € 2,- in een pot doet, kan er een mooi cadeau gekocht worden. De geldinzameling kan idealiter op school gebeuren, de koop van het cadeau bijvoorbeeld door de klassenouder.
- Houd het feest zelf simpel. Zorg voor een aantal plenaire momenten (zingen, cadeaus uitpakken) en bied een mix van activiteiten aan (ook voor rustige kinderen).
- Houd het eten en drinken ook simpel. Niet te veel en ook gezonde snacks.

In de evaluatie hebben we ook gevraagd naar het overall cijfer voor de feestjes. Dat was gemiddeld een mooie 8½. De range was 7½ tot 10.

In de gesprekken met de leerkrachten hebben we onder andere gevraagd naar positieve dan wel negatieve effecten van de feestjes. De kinderen waren in de klas behoorlijk positief over de klassenfeestjes. Langduriger positieve effecten op bijvoorbeeld saamhorigheid of de positie van buitenbeentjes in de klas hebben de leerkrachten niet gemerkt. Negatieve effecten hebben ze echter ook niet gemerkt. En zoals een van hen opmerkte: *“Alle gezamenlijke projecten hebben effect op de goede sfeer in de klas.”* Met name in het begin van het schooljaar zou een klassenfeestje dus aan te bevelen zijn. Het geven van een klassenfeestje door nieuwe kinderen in de klas werd ook genoemd als een goede methode om sneller opgenomen te worden in de klas.

In oktober 2017 is er een reportage in het Jeugdjournaal geweest over een van de klassenfeestjes. Bij dit item heeft het Jeugdjournaal ook een stelling op de eigen website geplaatst. Dit was voor ons een geweldige kans om toch de meningen van kinderen te inventariseren en te analyseren. De kinderen kregen de volgende stelling voorgelegd:

Een kinderfeestje met de hele klas is leuker dan met een paar kinderen.

Eens   55.6%
 Oneens   44.4%

In totaal zijn er 9642 stemmen uitgebracht. Daarbij zijn 399 reacties geweest op deze stelling. Hoewel in de poll meer kinderen voor klassenfeestjes waren, werden in de reacties veel meer tegenargumenten genoemd dan argumenten voor.

Argumenten tegen	Aantal keren genoemd
vervelende kinderen moet je ook uitnodigen	91
het is erg druk	58
het is duur	20
je mag zelf weten wie je uitnodigt	20
ik wil alleen mijn bff's uitnodigen	10

Argumenten voor	Aantal keren genoemd
het is gezellig met de hele klas	65
het is fijn voor de buitenbeentjes	21
je krijgt veel cadeaus	21

4) Conclusie

Onze belangrijkste doelstelling was onderzoeken of inclusieve klassenfeestjes kunnen helpen bij het tegengaan van sociale uitsluiting van sommige kinderen in een klas. Of dat zo is, hebben we in dit kleine onderzoek niet kunnen vaststellen. Echter, er zijn geen negatieve ervaringen genoemd. Niet door ouders, niet door leerkrachten en niet door kinderen. Daarnaast was de waardering over de klassenfeestjes onder hen die deze hadden georganiseerd of meegemaakt zonder uitzondering positief. We hebben een uitgetest draaiboek ontwikkeld waarmee ouders en kinderen zelf een klassenfeestje kunnen organiseren. De ervaringen van onderwijzers, tientallen ouders en honderden kinderen zijn hierin verwerkt. Daarnaast hebben we opvattingen van honderden kinderen over klassenfeestjes geanalyseerd. Het merendeel staat hier positief tegenover. De genoemde bezwaren hebben we in de praktijk en dus ook in ons draaiboek verwerkt. Voor een deel konden we ze wegnemen.

Al met al was het project zonder meer geslaagd. Wij waren zeer verrast over de positieve respons van veel ouders en kinderen en over de vele publiciteit. Het draaiboek staat, en kan nu landelijk gebruikt worden. Met vervolgsubsidie van de Stichting Kinderpostzegels gaan we verder in het vervolgproject dat naar verwachting begin 2019 start. We willen dan het draaiboek verder verfijnen, een eigen 'klassenfeestjeslied' maken en spelletjes ontwikkelen die ingaan op het thema van uitsluiting en diversiteit. Daarnaast willen bijdragen aan de landelijke implementatie van deze feestjes, onder ander door het verwerven van de betrokkenheid en steun van scholen, politiek en bestuur.

Reacties en vragen over het onderzoek naar m.h.conradi@home.nl

